

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) bová a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 8 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitléri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A villamosság Kolozsvár szol-
gálatában.

I.

Kolozsvár város jövő fejlődésének
jelentékeny lökést adni van hivatva az
a terv, melynek keresztülvitelére a „Ko-
lozsvári közúti vasút részvénytársaság”
vállalkozik.

Arról van ugyanis szó, — hogy a
helyi gőzvasut átalakíttassék villa-
mos üzeművé, s ezzel kapcsolat-
ban Kolozsvár részére világítási
anyagul a „villamosság”
használtassék fel.

Tudni való, hogy a kolozsvári köz-
úti vasut alig pár hónap óta új tulaj-
donos kezében van. Az új tulajdonos
neve: „Részvénytársaság villamos és
közlekedési vállalatok számára.”

Az új társaság jelen évi február
16-áról kelteztve egy kérést illetve me-
morandumot adott be Kolozsvár taná-
csához.

Ez történt ezelőtt — harmincz
nap p a l.

A társaság tudunk szerint nem
kapott a kérés miként való elintézésé-
ről semmi értesítést mindezekig.

Pedig ez a társaság ezen, a város
fejlődési érdekeivel nagyon is össze-
függő kérdéseket felölölő beadványában
ezek foglaltatnak.

Átalakítja a jelenlegi gőzvasutat,
ugy a teher, mint a személyszállítás
céljaira — villamos-üzeművé.

Ez által meg lesz adva a lehető-
sége a közlekedés sűrűbbé
tételének, mert míg most a vo-
tók félórás közlekedési turnusokat
tesznek, a villamos motorral hajtott
kocsikkal 15 perces és még ennél is
sűrűbb közlekedés lesz berendezhető.

Mindenki tisztában van a felől,
hogy a jelenlegi gőzüzemű vasúti köz-
lekedés nehézsége és nagy időkö-
zökben való közlekedése egyfelől hát-
rányára van a közönség érdekeinek, —
mert a hol nincsenek nagy távolsági
vonalak és pontok, ott a félórás me-
netekben közlekedő szállító eszközök
teljesen hasznavehetetlenek. A közön-
ség nem veszi azt igénybe, s épp ezért
nem lehet a társulatnak sem jövedel-
me az üzletből. Így tehát mind a két
fél szenved és kárt vall.

A villamos üzemű vasúti közle-
kedés új rendje ezt az immár tartha-

atlan állapotot akarja ugy a közön-
ság, mint a saját előnyére megvál-
toztatni. Azt hisszük nem szükséges
részletebben indokolni, hogy a köz-
lekedés sűrűbbé tétele által első
sorban a nagy közönség érdekei lesz-
nek előnyösen szolgálva.

A beadvány további előnyként
felemlíti azt, hogy az üzemrendszeré-
nek megváltoztatása maga után vonja
azt, hogy a belhid-utca torkolatánál
lévő éles kanyarulat, mely e
legnagyobb forgalmu utca egy részét
teljesen elvonja a közlekedés egyéb
eszközeinek forgalmától — jövőre meg-
szűnik, mert a kocsik ezentul nem ha-
ladnak a jelenlegi főtéri-rendező pá-
lyaúdvárba, hanem a Hid-utczán át
végig futnak a főtér keleti és déli ol-
dalain.

Ezen kanyarulat megszüntetésén
kívül egy másik és emennél még je-
lentékenyebb előny származik és ez a
főtéri rendező pályau-
dvar teljes megszüntetése.

A ki csak egyszer látja Kolozsvár
főterén a személy és teherkocsiknak
nap-nap után s félórai időközökben
való tologatását, s a kitudja azt, hogy
e botrányos könnyelműséggel oda en-
gedélyezett rendező vágányok lefekte-
tése és a vonatoknak azokon való köz-
lekedtetése mily hátrányára volt a
forgalmi és közlekedési érdekeknek és
mily véghetetlen bosszúságot okoz már
három év óta a közönségnek — az
csak hálával fogadhatja, ha akad va-
laki, a ki ettől a kellemetlenségtől a
nagy közönséget, és ettől a jelen-
tős forgalmi akadálytól
Kolozsvár főterét megszabadítja. És
pedig teszi ezt a nélkül, hogy a köz-
önségtől, vagy a város, mint erkölcsi
testülettől bármint anyagi, vagy más
áldozatot követelne.

A közönség tehát teljesen ingyen
jut ahhoz a rég várt és rég ohajtott
állapothoz, hogy a város legszebb
pontja megszűnjék — vasúti ren-
dező pályau dvar lenni.

Nagy előnyt helyez kilátásba a
vállalat még azzal a tervével is, hogy
a jelenlegi éles kanyarulatokat, melyek
ostobául megválasztott vezető sinjeik-
kel a közlekedést mód felett zavarják
kiküszöbölni és az ugynevezett vá-
lyus-sínek fog a kanyarulatoknál
alkalmazni.

Nagy és megbecsülhetlen további

előnyben részesíti a vállalat a város
közönségét azzal, hogy a teheráru for-
galmat a Hid-utca és a főtérrel egé-
szen eltereli. A teherforgalom közveti-
tésére ugyanis a mostani vonalból a
vashid előtti téren való kiágazással a
Széchenyi terén és Postakert utcán
át a Trencsintérre épít egy újabb vezető
vonalat, mi által egyedül válik lehe-
tővé a főtéri rendező pályau dvar teljes
megszüntetése és a teherszállító kocsik-
nak a város legfőbb utcáin való köz-
lekedtetésének felhagyása.

Mindezek mellett tisztán a köz-
lekedési és forgalmi érdekek azzal is
előnyösen lesznek jövőben szolgálva,
hogy az új társaság kész ezen átala-
kításokkal kapcsolatban a főtéri vo-
nalat a városház illetve a New-York
szállodáig megnyújtani, a mi szintén
a közlekedő közönség érdekében tör-
tendő intézkedést képvisel.

Eltekintve attól, hogy a közle-
kedés terén mind ezen nagy és értékes
újítások és egyben a fejlődés szem-
pontjából is felette fontos reformok
keresztülvitelére vállalkozik a villamos
társaság, nem lehet közönségesen venni
ama további előnyöket, melyeket a vil-
lamosság, mint olcsó mozgó erőnek
és mint világítási anyagnak a szol-
gáltatása által kíván a város közön-
sége részére biztosítani.

A krétai háboru.

A helyzet.

Pétervár, márcz. 16.

Az itteni görög követ a helyzet
fölött való aggodalmának adott kifeje-
zést. A történetek után, ez a görög kö-
vet véleménye, többé aligha lesz elke-
rülhető a háboru Görögország és Tö-
rökország között.

Köln, márcz. 16.

A „Köln. Ztg.” jelenti Athénből,
hogy onnan egyre szállítják Artába a
görög csapatokat.

A kamara által tegnap elfogadott
mozgósítási terv megengedi a kormány-
nak, hogy a tartalékosokat 40 napon
tul is zászló alatt tarthassa, a mi há-
boru esete nélkül különben lehetetlen
volna.

Kis-Ázsiából nagyszámban érke-
nek görögök, kik a hadjáratban részt-
venni fognak. Több athéni lap jelen-

tése szerint két fölkelő banda a thes-
saliai határon át betört Macedóniába.

Kréta okkupációja.

Athén, márcz. 16.

Ide érkezett hiteles forrásból szár-
mazó távirat szerint Kréta nemzetközi
okkupációjáról. Németország
és Ausztria-Magyarország
vonakodása folytán le-
mondta k. Kréta és Görögország
békés blokádja küszöbön áll. A hatal-
mak elhatározták, hogy megelőzik
a török-görög háborút. E hírek itt élénk
izgalmat keltettek.

Mészárlás.

London, márcz. 16.

A Reuter-ügynökség kaneai táv-
iratai szerint a keresztények Sitiában
660 muzulmánt lemészároltak. Biztos-
nak látszik, hogy Dapanesben is 30
és egynehány asszonyt és gyermeket
öltek meg. A muzulmánok azt állítják,
hogy a keresztények összeesküdtek a
szigetén levő összes mohamedánok ki-
irtására. A kandiai muzulmán lakos-
ság ennek következtében igen izgatott
és még inkább a rablásnak adja a fe-
jét, mint eddig.

Döntés.

Athén, márcz. 16.

Madélután a király elnökelete alatt
hadi tanácskozás volt, melyen végleg
döntöttek egy a szárazföldi, mint a
tengeri haderő felhasználását illetőleg.
Holnap az összes csapatok, a király
testőrségének kivételével, utnak indul-
nak Thesszália felé. A trónörökös el-
utazását titokban tartják. Óriási izga-
lotság uralkodik a városban.

A kölesdi Cato.

Budapest, márcz. 16.

E cím alatt a Hazánk írja:
A következő cikket kaptuk közlés
végett:

Elszomorító jelensége az Erzsébetváros
választási mozgalmainak, hogy a juszitifikált
Morzsányi Károly ellen a különböző politi-
kai pártok nem tudnak számbavehető jelöl-
tet állítani. A dolog magyarázata nem abban
a hirhadt és törhetetlennek hitt klikk rend-
szerben rejlik, mely az erzsébetvárosiaknak
érdekeit a legnagyobb kitarással szolgálja.

Más körülményben kell ezen jelenség
rugóit keresnünk. A pártok tudják, hogy
Morzsányi Károly iránt régi híveinek rokon-
szenev alig változott és így megválasztatása

bizonyos. E változatlan rokonszeny pedig
azon alapszik, hogy az erzsébetvárosiak nem
tartják Morzsányi Károlyt halálra ítélnék.
Ez azt a külvilágunkat azzal teszik.
plauzibilissé, hogy a közvérdónak és az iel-
kezőnek oly embernek kell lenni, a kinél az
erkölcsi élet tisztaságához a gyanunak még
az árnyéka sem férhet.

Hogyan, hát Pichler Győző, a rettegett
Cato, a ki drákói szigorral ítélkezik a parla-
mentben elevenek és holtak felett, nem tud
megfelelni azon követelményeknek sem, me-
lyeket az igazán szerény igényű erzsébetvá-
rosi polgár követel az erkölcsi-bírótól? Ho-
gyan, hát Pichler Győző országos képviselő
ur, a ki a kultuszministernek azért nem sza-
vazza meg a tárcza költségeit, mert a neve-
lés hazánkban hiányos, nem volna minden
tekintetben oly korrekt ember, hogy bármely
erkölcsbírósnak díszelője lehetne?

Az Erzsébetváros és Budapest más ki-
lenez kertülete a kérdésre azt feleli, hogy
Pichler Győző lehet országos képviselő, lehet
idővel bankdirector, sőt lehet — amint ő
magát már most is gerálni szokta — Buda-
pest fő és székvárosnak főkapitány-jelöltje,
csak erkölcsbíró nem lehet. Mert az erkölcs-
bíróknak van egy kvalifikációjuk, vagy leg-
alább úgy kellene hogy legyen, a melynek
fogyatékosságát semmiféle szóbeli képesség-
gel pótolni nem lehet.

Ez a legfőbb kvalifikáció a tisztesség,
a becsület. Ennek a kvalifikáció hiányának
tulajdonítható, hogy a közvéleményben, mely
Morzsányi Károlyt súlyos beszámításu tetté-
nek kiderülésekor kénytelenül halálra
ítélte, számalmat és rokonszenvet ébresztett, a
mikor Pichler Győző rátérldelt az áldozat mel-
lere és átnyiszáta a vonaglóknak a torkát.
Ez ennek a számalomnak és rokonszenynek
megvan a pszichológiai magyarázata. Az igaz-
ság diadala kibékít, ha Justitia fényes kardja
csap le a bűnösre és a földre teríti azt.
De fellázad ugy esztétikai, mint erkölcsi ér-
zésünk, ha Justitiának oly emberek asszisz-
tálnak és könnyelmű vakmerőséggel trónusá-
hoz feltolakodnak, mint Pichler Győző.

Már pedig Morzsányi Károly juszitifiká-
lása óta olyan hírek járják be a fővárost,
a melyek képviselőházunk latóját, hazánk és
egész társadalmunk erkölcsi életének örökké
éber őréit ugyancsak furcsán világítják meg
s tartunk tőle, hogy e világítás hatása alatt
már a legközlekedőbb ülések egyikén valamely
képviselő azzal fogja visszautasítani az igaz-
ságügyminiszter költségvetését, hogy egy fil-
lért sem szavazhat meg egy oly igazságügy-
miniszternek, a kik alatt olyan latok is bi-
ráskodhatnak, mint Pichler Győző.

*

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZAJA.

1897 márczius 18.

Vétesse le magát.

Vétesse le magát,
Édes öreg szülőm!
Tisztes szép arcoképét
Jaj de megbecsülném.
Be is csináltatnám
Aranyos rámbába,
Tűkör mellé tenném
A szobám falára.
Mindennap ott látnám
Szerető orcáját,
Mindennap rám vetné
Két szemé jószágát.

— Öreg vagyok már én,
Édes fiam, arra!
Nem is illek tán én
Arr' a czifra falra,
Meg tán le se tudnák
Az én orcám venni;
Bizony, édes fiam,
Kár megöregedni.
De hát a te szíved
Lát engemet ugy is!
De hát az én szemem
Kísér téged ugy is!

Mikor anyám itt járt. . .

Mikor anyám itt járt Budapesten,
Egész nap a gondolatát lestem.
Tudtam, szegény, hogy nagyon kíváncsi,
S mindent akar látni.

Megnéztük a királyi palotát,
Véges végig a sok fényes szobát,
Félve lépdelt, hogy majd valahonnan
A király betoppan.

Ugy vágyott a szép Margitszigetre!
Egy szép rózsát onnan ugy szeretne!
Félt a hajón, hogy víz alá merül.
S haza sohse kerül.

Kisértáltunk a Kossuth sirjához,
A szabadság örök oltárához,
Elrebegett ott egy imádságot,
Tudom, égbe szállott.

A sir mellől szedett egy kis földet,
Ráhullatott egy pár hulló könnyet,
Bekötötte kendője sarkába,
S ugy ment falujába.

Pósa Lajos.

Lapozgatás a történelemben.

„A nép a nemzetnek a legfőbb eleme.”

Mencius.

I.

Salus populi suprema lex esto!

A nagy római államférfi, — a bölcsész
mondja ezen szavakat s ezek valóban oly nagy
jelentőségűek, hogy megérdemlik azt, hogy
elméletben manapság is jó tanácsnak vétes-
senek, de többet is érdemelnek ezen bölcs sza-

vak: megérdemlik, mivel csak egy lappangó
természeti törvényt akarnak a szociológiában
is érvényre juttatni, hogy a gyakorlatban is
életerővel bíriának. Hala a koronás fejedel-
mek bölcs belátásának s az államot vezető po-
litikusok körültekintő bölcsességének — egy
szóval a konstitucionális törvényhozási és
kormányzási intézménynek, ma már bűszké-
ketünk arra, hogy megértettük Ciceronak
mondását s hogy igaz uton járunk.

Ez azonban nem volt mindig így s hogy
mennyeire nem értették, vagy nem akarták
megérteni az előbbi századok ezen isteni pa-
rancsot, azt eléggé bizonyítja az a körülmény,
hogy manapság sem jutottunk ezen elv töké-
letes realizálódásáig, — csakis az erre vezető
uton haladunk még most is, a 19. évszázad-
dal a patriae pater szereplése után.

... A történelem arra tanít meg ben-
nünket, hogy minden állam alakulási stádiu-
mában ezen elvnek hódolt. A részletezés egé-
szen felesleges, mindazonáltal talán nem lesz
szükségtelen felemlíteni, hogy p. o. a római
világbirodalom alapját tevő ó-itáliai város-
közönségnek, tehát a legregibb Rómának egye-
dül célja a szabadság fenntartása és az ál-
lam határainak kiterjesztése volt (conservan-
dae libertatis, augenda rei publicae). A nép,
a hatalom birtokosa azon volt, hogy szelle-
mének megfelelő kormányforma vezetése alatt
minél tökéletesebb fokát érje el a boldogu-
lásnak. Persze, ez nem tarthatott sokáig, mi-
vel a változást Róma sem kerülhette ki s ké-
sőbb a hatalom (a jus personalissimum) egé-
szen elfajulván, a nvp jólléte épen nem te-
kinthető elérendő czélnek.

A Caesarok oly nagyok voltak, hogy el-
homályosították a népfenség fényét, s a nép
örvendett, hogyha megengedtetett neki, hogy
az imperátorok fénypompájában sikkörösszen.
De nemcsak Rómában volt ez így; mondhat-
juk, hogy egész Európában.

A francia király „l'etat c'est moi”-ja
csupán a XIV. Lajos korabeli államot illet-
bette meg, de nem a francia államot akkor,
a midőn a koronás uralkodóknak inkább szí-
vükön feküdt a nép jólléte, mint a dinasztia-
nak érdeke és jövője.

II-ik Frigyes és kortársai II-ik József a
felvilágosult abszolutizmus életbeléptetésével
akartak Ciceronak engedelmes tanltványai
lenni. A cél dicsérendő volt, de azon elv,
mely szerint az államfők mindent a népert
és semmit sem a néppel (tout pour le peuple,
rien par le peuple) akartak tenni, a praxis-
ban nem volt megvalósítható. — Mindent a
népert, a nép megkérdése nélkül, lehet a
népek gyermekkorában tenni, de akkor, mi-
dőn a nép már öntudatos, akkor, midőn csu-
pán az atyai gondoskodás nem elegendő, nem
lehet e szerint az elv szerint cselekedni.

A francia forradalom lezajlása után
már nem is kísértik meg ezt. Mindent a nép-
pel és mindent a népert! államfők, államfé-
riák és a nép ezt kiáltja. Ez az összakarat
megteremtheti és meg is teremteni a népek-
nek a jóllétét, a legfőbb törvényt.

II.

Salus populi.

Ha a népnek a jólléte kell természet-
szerűen a cél legyen, a mit elérni a legfőbb
törvénynek feladata, ugy mindenkéltől tisz-

tába kellene jönni azzal, hogy mily körülmé-
nyek között és mily célok elérésével terem-
ketni meg a nép jóllétét, a „populi salus”-t.
Ezen nehézkes kérdést ne kísértőd a józan
ész absztrakcióiból megfejteni! ... A törté-
nelem talán segítségünkre lesz.

Az ókorban a salus populi valószínűleg
csakis a kulturnépek kormányában képezhet-
te tárgyát az arra való törekvésnek, — Athén-
ben talán leginkább. Itten virágzott az ipar
és kereskedelem, itten minden szabad polgár
egyenjogu volt, minden (szabad) ember tehet-
sége szerint érvényesülhetett, a nép itten ta-
lán leginkább haladt azon az útvényen,
a mely a földi üdvözléshez vezet. A népfelség
tudott akarni és akart is. Egy nagy akadály
volt azonban itt is, mint minden népnél a
rómaiak előtt. A közjog abszorbeálta a magán-
jogot.

Magánjoga nem volt Athenének, sem
más ókori népnek a rómaiak kivételével. Az
egyen első sorban és mondhatni, kizárólag a
közért élt, csakis állampolgár volt. Csakis az
állam érdeke léphetett előtérbe.

Ákszioma gyanánt mondhatjuk, hogy
mivel a rómaiak előtt magánjogsultság nem
igen létezik, az ókori államokban szükségkép
nem is valósulhatott meg a nép jólléte. A
törekvés is me, lehetőes lagymatag. Vessünk
egy pillantást a keleti deszpóták uralta birod-
almakra!

Na de lássuk, mit tett a zseniális jo-
gásznap, a római. Megteremtette a magánjo-
got, illetve elválasztotta a megánjogot, illetve
elválasztotta a magánjogot a közjogtól. Ugy
látszik a nép jólétét elősegítette, sőt talán

Két hét előtt kelt szárnnya a hír, hogy Pichler Győzőnek felmondta Kossuth Ferenc a kiadó hivatali főnöki állást, melyet Pichler a Kossuth Hírlapja nál elfoglalt. A felmondásra okot az szolgáltatott, hogy Kossuth Ferenc felhasználta azt az alkalmat, mikor Pichler lent járt kerületében és a kiadói vatal könyveit átvizsgálta. Hentaller Lajossal és azt találta, hogy a pénz kezelése a legnagyobb rendtelenséggel ment végbe. Kossuth még aznap, február 2-án, egy tizenhat oldalas levelet írt Pichlernek, melynek rövid kivonata a következő:

„Mikor lapomat megindítottam, még nem voltál országgyűlési képviselő, jogosan remélhettem tehát, hogy a legnagyobb lelkiismerettel és szorgalommal fogod kezelni lapomat, mely mellett jövődet megállapítod és szakítani fogsz azzal a könnyelműséggel, mely miatt még tikkarságod ideje alatt megakartam válni tőled s mely könnyelműségben a pénzeket, melyeket oly cselből adtam át neked, hogy fizess ki a kereskedőknél háztartásom számláit, te saját szükségletid fedezésére fordítottad. A kereskedők feljötték hozzám és én kénytelen voltam a számlákat kifizetni.

Hosszas kérséd és ígéreted után, hogy az ehhez hasonló dolgok többé ismétlődni nem fognak, megtartottalak tovább magam mellett, sőt a történet daczára rád bízam lapom vezetését. Csaklótam Te visszatértél régi életmododhoz. Mielőtt ezen ítéletemet véglegesen kimondtam volna, formálisan megvizsgáltam a kiadóhivatali könyvvitét, mert azt hittem, hogy ez a formális vizsgálat mentő lesz arra, hogy ügyeidet rendezd a kiadóhivatalban. A nap múltán megejtett ténylegesen vizsgálat arról győzött meg, hogy a pénz kezelése körül a legnagyobb rendtelenségek vannak. Bizalmamat most már teljesen elvesztettem veled szemben, és azt visszadám neked többé semmiféle ékesszólással nem lehet. Leszel szíves a 655 forintot nekem visszafizetni. S mert most már nem háztartásom apró kiadásairól, hanem egy komoly vállalatról van szó, természetesen fogod találni, ha szolgáltataidra többé nem reflektálok s az állást neked február 15-ére felmondom a mikor megszűnysz a 150 forintos fizetést tovább is élvezni. Magánútkári teendőidet régebbi idő óta ugyanis csak házagsorom végződ s mert nekem színecurákra való pénzem nincs, ebbeli szolgáltatidra ezután szintén nem reflektálok. Vedd tőlem, ki veled többé semmiféle pénzbeli dologban érintkezni nem akarok, azt a tanácsot, mely az utolsó ebben az életben, hogy ne vállalj oly állást, a hol annak betöltése együtt jár idegen pénzeknek a kezelésével. Maradj a politikai pályán. Fejleszd magadban azt az egy érzéket, melyből neked kevés jutott s mely érzéket, nagyon szükséges, ha mások pénzét kell kezelni. Mert mindenben lehetünk feltételek, könnyelműek, csak a mások pénzének kezelésében nem.”

A levél megírásának napján Kossuth Ferenc megvonta Pichler Győzőtől a pénzes levelek és utalványok átvételi jogát és komornyikját bízta meg ezzel a funkcióval. A hír gyorsan terjedt és eljutott Pichler Győzőnek a fülebe is, ki azonban nemcsak, hogy képtelen volt a híreket megcáfolni, de még csak kísérletet se tett arra, hogy barátait az ellenkezőről meggyőzze. E meg nem cáfolt hírekből született az a levél is, melyet a Demokrata-kör egyik tagja intézett az elnökséghez Pichler Győző kizárására véget. A kör elnöke azonban részint azért, mert nem akarta a kört személyes házasság színhelyévé tenni, másrészt pedig azért, mert Pichler Győző sirva könyörgött a kör befolyásos tagjainál, hogy ne foglalkozzanak a kizárási indítvánnyal, levelet intézett az indítvány benyújtójához, hogy vonja vissza indítványát. Pichler Győző pedig ezek után is tagja a Demokrata körnek, a parlamentnek és a függetlenségi Kossuth-pártnak, melynek elnöke

meg is teremtetette. Korántsem. A jus civile szigorú ezt nem tehetné. A római birodalom történelme fekszik előttem. Kezdetben talán boldog volt Róma népe, de akkor a nép csak gyermekkorát élhette. Az öntudat ebradésével elenyésk a boldogság. . . . Látom a plebs harozát a pátriciusokkal, látom ezután a plutokratákat szemben az egész népességgel, látom az erkölcsök lazulását s felkiáltok a nagy politikussal: o tempora, o mores! A császároknak, a földi isteneknek történetét is átlapozva, látom, hogy a nép jólétére való törekvé folyton háttérbe szorul. . . . A nyugatrómai birodalom megdőlt, a vén Európa újászületik. Uj eszmék uralkodnak. — A római kuria világhatalomra tesz szert, talán boldogítani akarja a népeket. Addig, míg öntudatlan a nép, a római pontifexk ezét érhet, de ezután nem. A római birodalom romjain alakult államok nepei nem boldogok. A rabizottság járma ugyan többé-kevésbé enyhült, de hát mit ér mindez? A jobbágyosság még mindig nem egyeztethető az ember természetesszerű hivatásával. Az egyén nem juthat érvényre, tetteinek még nem ura.

A középkorban egyáltalán nem lehet megtalálni azon utat, a mely a népek boldogságához vezet, hisz mondhatni, machiavellizmus uralta ezen kort. Na, és az ujkor-

azt a tanácsot is adta neki, hogy csak vigyázzon tovább is a házára. Mi azonban elvárjuk Kossuth Ferencztől, hogy a hazáját legalább is becsüli annyira, mint a saját pénzét, s a kire jó lélekkel nem meri a pénzté bízni, azt a haza őrzőjének sem fogja megtérni.

Ugyancsak ez ügyre vonatkozik a Magyarországi a következőket írja:

A Hazánk ma Kossuth Ferenc egy állítólagos levelét közli, a mely Pichler Győző orsz. képviselőhöz van intézve. E levélből az tűnik ki, hogy Pichler, mint Kossuth Ferenc magántitkára, a kezelésére bízott konyhapénzből, ugyisintén mint a Kossuth Hírlapja című újság kiadóhivatalának vezetője, a lap pénzüiből néhány száz forintot elkiesztett. Éppen azért Kossuth elbocsátja őt mindkét állásából, a következő „utolsó tanácsot” adván neki utatvalóul: „Ne vállalj oly állást, a hol ennek betöltése együtt jár idegen pénzeknek elkezelésével. Maradj meg a politikai pályán.” Ez az „utolsó tanács” azt a gyanút ébreszti bennünk, hogy itt tulajdonképpen nagyobb botrányról van szó, mint arról, hogy Pichler ur visszaért a Kossuth Ferenc konyhájának és hírlapjának kezelése körül beleje helyezett bizalommal.

Ellenben lehetetlennek tartjuk ugyanis, hogy azt a levelet Kossuth Ferencz irta legyen. Olyan valakit biztatni a politikai pályára, a kiról az a hitünk, hogy néhány száz frt. erejéig sem megbízható; ez a közéleti erkölcsnek olyan laza felfogása, mely valóság-gal megdöbbentő. Irta-e ezt csakugyan Kossuth Ferencz? Erre a kérdésre kell határozott választ kapunk a azt megadni Kossuth Ferencnek mulasztatlan kötelessége, nemcsak a történelmi nagyságu Kossuth-név, hanem a saját kisebb kaliberű egyénisége iránt is. — Ebben az ügyben különben lapunk zártkör két közlést tettünk. Az egyik Kossuth Ferencz levele, a melyet ma intézett Pichlerhez és a mely így szól:

1897. márcz. 17-én.

Kedves Pichler!

A Hazánkban megjelent, téged mélyen sértő közlemény alkalmából szükségét érzem neked kinyilatkoztatni, nehogy ez ügyből rád árny vettessék, hogy te a tulajdonomat képező lapnál mint a „kiadóhivatal” vezetője velem leszámolási viszonyban voltál és velem leszámoltál; egyébiránt becsületesség és tisztesség iránt soha kifogásom nem volt, mert ha let volna, nem is lehetné (mint a hogy vagy) pártunk tagja és személyes barátom.

Szívélyes üdvözléssel:
Kossuth Ferenc, s. k.

Wallasz Jenő pedig, ki a Hazánk fentebb említett cikkét írta, a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket: Ma délután bementem a Kossuth hírlapjához, hogy ott hivatalomat elfoglaljam. Belépésemkor Hentaller Lajos, Dienes Márton, Szeredai Leó és Pichler Győző fogadtak iródamban. Pichler Győző megkérdezte tőlem, én irtam-e a Hazánkban megjelent cikket? Én a kérdésre a választ megtagadtam. Ezután azt a kérdést intézte hozzám, hajlandó vagyok-e neki lovagias elégtételt adni? Én az elégtételadást megtagadtam. Dienes Márton erre bezárta kulcsal az ajtót és lefogta kezemet. Ezt a kedvező helyzetet Pichler Győző országos képviselő felhasználta és tetteleg inzultált.

Igy akarta magát Pichler Győző lo-vaggá avatni.

Wallasz Jenő.

Ugron a függetlenségi körben.

Budapest márcz. 17.

A budapesti függetlenségi és 48-as polgárok körének tegnap tartott ünnepén zajos orvációban részesült Ugron Gábor, a ki nagyhatalú és a mai állapotokat erős szavakkal karboztató alkalmi beszédet mondott. Ugron beszéde nagy tetszést kellett s a szónok-

ban? Visszaretentő látvány. Magam előtt látom a námet, római császárokat — ex de gratia — kik fennen hirdetik a tant és hó dovak is neki „Quod principi placuit legis habet vigorem” (a mi az uralkodónak tetszik, törvény erejével bír). — Látom a uyagat és kelet despotáit; a francia királyokat és az orosz csásárokat. Itt a metressék érdekei adnak irányt a kormányzásnak, amott pedig egy ember uralkodik a milliányi rabsolga népet. Ezek a valódi földi istenek, kik Isten hatalmát bitorolták, a nélkül, hogy végtelen jó tulajdonságaival rendelkeztek volna.

Az ó-, közép és ujkorban gaztettekét követték el a nép jólétének rovására.

A legujabb korban azonban, ha valaha igen, ugy most bizonyára a helyes uton járunk. Az igazra, jóra és szépre törekszünk az igazságosság és méltanyosság elveit tartva szem előtt. Ezt t-ezik a legutolsó ókt mindnyáján — a fejedelmeket sem veve ki,

A háboru-kodás dicsőségeiben csak a gyermekkorban találhatja őszinte örömet a nép. A szabad törkrvésben a szép, jó és igaz felismerése felé vezető vályvetett munkában öntudatos és állandó leend a nép boldogulása és boldogsága

Barány Gerő.

lat után Barabás Béla orszgy. képviselő kívánta, hogy a nemzet kövesse Ugron nyomdokait. Az ünnepély után bankett volt, a melyen Ugron Gábor remek pohárköszöntőjével ragadta el a közönséget.

Beszédében többek között ezeket mondta: 1848-iki gyermekemlékei közé tartozik az, — ugymond, — hogy a mikor édes anyjával az oláhok elől menekült, ő mint gyermek, menekülés közben hangosan az kiabálta: „Ostort nekem!”

Mit szóljon most ebben a korszakban, a mikor a nemzet annyira meg van osztva, mint soha, osztályok és felekezetek szerint van szétépvve, a középosztály nem maradt meg a nép tanácsadóján, a nép magára van hagyatva, s még azok is, a kik intelligenciájukkal kiemelkedtek a népből, nem viseltetnek szeretettel azok iránt, a kiknek családjából származnak, hanem szövétséget alkotnak, hogy jobban lehessen a népet kihasználni.

Látja a megromlott és szétbomlott társadalmat, a nemzetiségi gyűlölséget s a felekezeti fanatizmust és így nem lepi meg, hogy zsarnok kezébe került a nemzet, olyan zsarnokba, a ki nem koronát, hanem a csuléd berruháját viseli, a ki fölfelé a lakaj minden tulajdonosságával, csuszva-mászva engedelmeskedik, lefelé pedig a szolga megozokott göggyével és durvaságával követel magának engedelmesseget. — Megdöbbentő, hogy már oly mélyre jutottunk, hogy ez a gyalázat nem hajtja arcunkra a vért. Ilyenkor újra ajkára dúdol az a szó, a mit 48 ban mint öntudatlan gyermek használt: „Ostort, ostort adjatok nekem”. hogy székcorbacoljam azokat, a kik gyengeségükkel és gyáva-ságukkal idáig engedtek jutni a nemzetet. Jöjjön el már az az idő, midőn a nemzetnek nem lesz nyugodt alvása s fülebe csengjen az ébresztő szó, mint Brutusnak: „Hát alszol Brutus?” Én is azt mondom nemzetemhez, hát alszol Brutus, meddig fogsz még aludni? Azt várod, hogy a gyalázat áradata megfojtsan és eltemessen? Ébredj, nemzetem. Ne aludj tovább, Brutus, villanjon meg kezdedben a tör, a mely letaszítsa a zsarnokot. A nemzet ébredésére emeli poharát.

Ugron tőszját többször szakította meg a viharos éljenzés és taps. Mikor Ugron befejezte szavait, felemelkedett dr. Vig Viktor s nagyszámu függetlenségi polgárok tapsai kíséreteben így üdvözölte a szónokot:

— Meghalt Kossuth apánk, — éljen Ugron apánk!

A függetlenségi polgárok rendkívül sikerült ünnepélye Ugron éltetésével végzódött.

Vidék.

Rég nem irtam Torozckóról, erről az igazán életrevaló községről, a mely daczára annak, hogy a vasbányászat már évek óta megszűnt, vas szorgalommal, kitartó munkakedvvel, az ország különböző részeiben mint vállalkozó, vagy egyszerű munkás szerzi meg a mindennapi kenyért. A régi jó idő a mikor az itteni népnek, az ugynevezett „Vaskenyő” volt mindene, ma már megfogott a föld irtégeiben, s még ha volna is, a régi primitív módon előállítani nem fizetné ki magát, s nem tudna versenyezni az ujabb kori vas-bányászat terén. A népnek tehát fájdalom vándorolni kell. Az ember akár hova menjen, mindenütt torozckói embert lát, de nem benyelni, hanem szorgalmasan dolgozni. Nyolczvan, százszáz forintos vállalatokba menek bele, s a legkompikáltabb utunakkat, hidakat, támfalakat a legnagyobb szakértelemmel végeznek be. S milyen boldog meglegedett ez a nép a midőn a legfarsz több munkából innepék alkalmával hazajöhet családjá körébe. Felveszi innepi ruháját, elmegy a templomba s vallásos buzgósággal mutatja be háliját Istennek, ki őt daczára annak, hogy alig van egy talpalatnyi földje, megsegítette.

Torozckón részeg, korhely embert ritkán lát az ember. A nép takarékos, de nem fősvény, s e mellett vendégszerető. A lármát, veszekedést nem szereti, neki legfőbb jellemvonása volt mindig a hazaszeretet, a vallásosság és a béke s a közügyek iránti lelkesülés.

Ezelőtt 15 évvel a midőn már lehetett látni, hogy a vasbányászat a vége felé jár, s a nép kenyérnélküli maradt, Zsakó János akkori kiváló polgára Torozckónak arra a szerencsés gondolatra jött, hogy jó lenne egy Takarékpénztárt állítani fel, hogy a nép, a kiből mindig meg volt a vállalkozási szellem, szolid percentra pénzt kaphasson. Az ige a Zsakó János és Pálfi János kezei között testté vált s most már mindenki pénzhez juthatott, a kiből akarat és munkakedv volt.

Tizenöt éve tehát, hogy a Takarékpénztár felállott s örömmel konstatalhatjuk, hogy ez idő alatt népünk anyagilag előre haladott.

A vállalatok megindultak, a nép munkát kapott, csak az a fájdalom, hogy a régi jó viszony, a mely eddig ennek a községnek főjellemvonása volt, lazulni kezdett.

Az emberek (még Torozckón is) irigyei kezdenek lenni s plana, ha jó kezd messi a dolguk, rendesen még többet kívánnak. Fájdalom, nekünk is akadott 4—5 ilyen fajtájú

korifeusunk. Kik most a konkolyt akarják elhinteni a nép között. Szeretnék, hogy mindenben ők legyenek az első. daczára annak, hogy kevés hozzá a vágott dohányuk. A pénztárból csak is ők szeretnek pénzt kapni, de más nem boldoguljon; s mert boldogulni merészel, most már csak azért is egy második pénztár felállításán törik az ahhoz nem értő fejüket, hirdetvén nagy garral, hogy azt a nép boldogításért teszik, holott ezéjük az, hogy magokat lássák el pénzzel s aztán, hogy a részvényesek majd kapnak-e valamit . . . nó az már más kérdés! Különb az egész dologban az a legelszomorítóbb körülmény, hogy a mozgalom élén, mint mondják egy asszony áll.

Torozckó 1800—1400 lélekből áll. Valljon van-e szükség egy második Takarékpénztára? Itéltéjük meg Torozckónak józan gondolkodó polgárai, s ne engedjék magokat félre vezetetni. Maradjon meg köztetek a régi egyetértés, a csemlé és a régi béke. Közös erővel, és nem egymást rontva igyekeztek a jövőben, mint ezt a multban tettétek, munkálni, s akkor a régi „Vaskenyér” a mely apáitólról szállott tirtéat, ha más alakban is, de nem fogy ki soha kamaráto-kból. Az irigységy férgét ne engedjék szivek gyökerehez jutni, csak is azért, mert egy idegen nő s ennek méltó társa s ti közülletek 4—5 egyén saját érdekeik szempontjából titeket félre vezetni akarnak. Torozckó 1897 márcz. 16.

Egy torozckói polgár.

„Menza akademika”.

(Folytatás.)

Dr. Deák Albert 3 frt. Deák Pál főkapitány 2 frt 50 kr. Deák Pláné 2 frt 50 kr. Deli Béla 1 frt dr. Desiderius 20 frt. Deutch József 50 kr. Diczóffy Béla 2 frt. dr. Dienes Kálmán 1 frt. Dillmont altábornagy 20 frt. Dindár István 1 frt. Dobosy Lajos 10 frt. Domsinszky György 50 kr. Domokos Antal 1 frt. Dózsa Miksa 1 frt. Dragits Péter főszolgabíró 2 frt. Dull 1 frt. Dunder István 50 kr. dr. Eisler Mátvás 5 frt. Éjszaky Károly 20 frt. Elekes Mihály 5 frt. Elischer József N.-Szeben 1 frt. Eöry Tivadar 1 frt. Epstein László 1 frt. Erdélyi Lajos 10 kr. Eszterházy Miguel gróf 5 frt. Fejér Mihály 30 kr. Fekete Gábor 50 frtos alapítványból 10 f. Feiliszch Arthur br. 10 frt. Ferencz József unit. püspök 25 frt. Szt-Ferenczrendi zárda Fogaras 50 krajczár. Ferencz István 1 frt. doktor Finger Sándor 1 forint. Finger József jegyző 1 forint. Fisch Mór 20 kr. Fischer Zsigmond 1 frt. Fizély Sándor 5 frt. Fodor Béla 50 kr. Fodor Miklós 1 frt. Földy Gyula 20 kr. Förster Emil 30 kr. Franz József 50 kr. Friedmann Tibor 50 kr. Fuchs Ignác 5 frt. Fuchs János 1 frt. Fülöp Lajos 20 kr. Fülöp Árpád 1 frt. Gaál József 1 frt. Gábor Mihály 50 kr. Gajzágó Ferencz 2 frt. Gajzágó Jenő 20 kr. Gajzágó Róbert 1 frt. Gajzágó Tivadar jbiró 1 frt. Gál Elek unit, lelkész 1 frt. Gelb 10 kr. Georgin János 2 frt. Gergely Sámuel 10 frt. Ghel István 1 frt. Greis albiró 1 frt. Glücksel Reinhard 2 frt. Gnuss Sámuel 50 kr. dr. Góth Manó 25 frt. Gócs Jenő 3 forintot. Gödri Sándor 2 forintot. Gölner János 5 frt. Grätz Mór 2 forintot. Greskovits 50 kr. Groff Károly 1 frt. dr. Grossmann Arad 5 frt. Grossman Endre 1 frt. Gruber József 2 frt. Grün Adolf 2 frt. Gubody Ferencz polg. m. Czegléd 3 frt. id. Gunesch Károly 50 kr. Gyarmathy Zsigmond B.-Hunyad 5 frt. Gyarmathy Zsiguás B.-Hunyad 5 frt. Gyöngyösy István 50 kr. Györffy Mihály 20 kr. dr. Györky Imre 1 frt. Hahn Imre 1 frt. Hajós Gyula 1 frt. Halász István 20 kr. Halmágyi József 10 kr. dr. Haller Gábor 1 frt. Haller Rezső 100 frt. Haller Rezsőné (ifj. Haller Rezső nevere és emlékére külön kezelve) 100 frt. Haner János jegyző 1 frt. dr. Hanz Mihály orvos 2 frt. Hantz N. 20 kr. Hantz Sándor 20 kr. Haraszthy Gyula 1 frt. Hassik Antal 1 frt. Hatzegyi főszolgabíró gyűjtése 7 frt 50 kr. Hatházy Ferencz 12 frt. Havas Gyula m. á. v. u. főmérnök 3 frt. Hécey Lajos 1 frt. dr. Hegedüs István e. t. Bpest 10 frt. dr. Hegedüs Sándor országgyűlési képviselő 100 forintot dr. Hegedüs Sándor m. képvis 1000 forintot Háromszéki tak. p. alapítványa 50 frt. Heigel Albert 1 frt. Heley Ágnes Tasuád 2 frt. Heppes Miklós t. ölnök 4 frt. Heppes Miklós 50 frtos alapítványból 10 frt. Hormann Mátvás 50 kr. Hersényi Imre gyűjtése 5 frt 40 kr. Herzberg Károly 5 frt. Heyes György 30 kr. Hovosi Imre dr. 2 frt. Henger Ödön 50 kr. Hidegh István 1 frt. Hild Gyula altábornagy 1 frt. Hintz Lajos Földvár 1 frt. Hirsch Adolf 5 frt. dr. Hódi Mózes 2 frt. Hofbauer Lajos 1 frt. Hofmann Dániel 1 frt. hr. Hornig Károly püspök 25 frt. Horsetzky Sándor 2 frt. dr. Horváth Boldizsár 100 frt. Horváth Ferencz 30 kr. Horváth Kálmán 20 kr. Horváth Kálmán 5 frt. dr. Horváth Zoltán 50 kr. Hory Béla 10 frt. Hosszu László 10 frt. Hosszu László 2 frt. dr. Hőncz Kálmán 10 frt. Hubbes Péter (Földvár) 1 frt. Hunwald Lajos gyűjtése 66 frt 40 kr. Hunwald Lipót 3 frt. dr. Hunyady Imre 5 frt. br. Huszár Ádám 2 frt. Hutkay László 1 frt. dr. Iléni Mátvás 1 frt.

(Folytatása következik.)

A tanítónék otthona.

Kolozsvár, márcz. 18.

Fontos ügyet végzett a Mária Dorothea egylet márczius 13-ki közgyűlése. Merészen, egy nagy lépést tett előre, azon reményben, hogy a régi közmondás szerint:

„audacem fortuna juvat”. Mindössze csak 8000 forint tőkéje volt, és azon: az örök irgalom és szeretet nevében, házat vett, hogy meg-alapítsa az elaggott, elszegényedett, vagy el-betegesedett tanítónék otthonát.

A többi 8000 forint, a mibe még kerül a telek, a házra van bekebelezve, és azt lassan-lassan fogja a Mária-Dorothea egylet lefizetni.

A Krizsik örökösök telkét vette meg a Külmonostor utcában. Oda szeptember 1-én gazdasszony iskolát szándékozik nyitni, a mi még tökéletesen hiányzik Kolozsvárt. Egyelőre a főzőiskola nyílik csak meg.

Odafenn Budapestben tanulmányozza ezen iskolák szervezését, Magoss Jolán urhölgy, a kit az egylet megbízott ezen iskola vezetésével. A jó családbeli fiatal leányok havi 3 forint tandíj mellett megfognak tanulhatni izletesen főzni három hónapi cursusokban. De oklevelet csak egy évi tanulás után kaphatnak.

Az ételeket aztán olesó árban ki is fogják hordatni, mert egészségesek és izletesek lesznek, s a mellett a bennlakó tanítónék is jutányos áron fognak jó élelemhez jutni.

Azok a tanítónék pedig, a kik átutaznak, a tanítónék otthonában nem csak menhelyet, hanem jó ellátást is fognak élvezhetni.

És a mikor így beszámoltunk hat évi működésünkről, köszönetet kell mondanunk a nemeselektű közönségnek, a mely megen-gedte, hogy krajczáronként és forintoként gyűjtstük össze ezt az első 8000 forintot, a semmiből, és még továbbra is felkérjük önzetlen segítségét, mert nem csak, hogy le kell még fizetni a hátralevő 8000 frtot, hanem, a mi sürögőbb, azonnal ujabb kell fedni az egész épületet, és be is kell rendezni az otthon és a főző iskolát.

Tehát meg egyszer ajánljuk a nagy közönség kegyeibe a Mária-Dorothea egyletet, és köszönetet mondunk még Menyhért Gáspár ügyvéd urnak, ki szíveségből végez-e ezen vételnél a jogi teendőket.

De Gerandó Antonina, elnök.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, márczius 18.

— **Uj angol regény.** Az „Ellenzék”, szombaton uj angol regény közlését kezdi meg. E regény szintén egyike lesz azoknak az érdekes és kedvesen szórakoztató olvasmányoknak, melyekkel előfizetőink már gyakran találkoztak lapunk hasábjain. Uj regényünket ugyancsak Amica fordította s így kétségtelenül méltó társa lesz előbbi kitűnő regényeinknek. Olvasóink figyelmét előre is felhívjuk ez érdekes olvasmányra.

— **Posa Lajos fogadtatása.** Posa Lajos költő tegnap este az 10 óra 37 perczkor érkező gyors vonattal érkezett Kolozsvárra, a felvidéki közművelődési egyesület titkára Lőrinczy György társaságában.

A pálya háznál Sándor József orsz. képviselő, Merza Lajos Emke főpénztáros, Deaky Albert az Emke kolozsvár városi választmányának elnöke, dr. Halász János b. tag, továbbá az „Ellenzék” képviselője és több érdeklődő fogadta az érkezőket.

Deaky Albert elnök néhány szíves szóval üdvözölte Pótát, mire a társaság kocnikra ülve, a városba hajtatott. Posa Lajos és Lőrinczy György New-York vendéglőbe szálltak.

— **Posa Lajos a szerkesztésigében.** Posa Lajos hazánk legnépszerűbb és legkedveltebb poétája, kit az ifjuság is annyira szeret gyermekverséiert s a kinek hazafias költeményei jól ismertek közönségünk előtt, ma délelőtti meglátogatta szerkesztőségünk s egyik munkatársunknak két hangulatos verset diktált le. E két verset lapunk tárcziarovatában veszi a közönség. Posa Lajos újabban egy kötet költeményt ad ki edes anyjáról s az itt közölt két vers is azok közül való. Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

— **Posa Lajos tiszteletére Merza Lajos,** az Emke kiváló főpénztárosa ma ebédet adott. A barátságos ebédén a költő vendégen kívül a mai mulatság rendezőségének intézői is részt vettek. Pósa Lajos holnap délben az Emke mulatság elnökének Bánffy Zoltánné bárónőnek lesz vendége.

— **Posa bankett.** Holnap, pénteken este lesz a Központi Szállóba emeleti termében az a bankett, melyet az „Itthon” írók és művészek köre rendez Posa tiszteletére. A banketten nők is résztvehetnek, s általában mindazok, kik az „Itthon” estélyére hivatások szoktak lenni. Étkelés tetszés szerint történik.

— **Kossuth Lajos gyászja.** Kossuth Lajos gyásznapát kegyelettel fogják megünnepelni Kolozsvárt. A kolozsvári honvédegy-let s tárgyban vasárnap d. n. gyűlést tartott. Elhatározták, hogy az egyet. hallgatókkal közre működve, a m. évhez hűen az idén is meg-

Ünnepelik a nemzet legnagyobb fiának emléket. Az ünnepély d. u. 3 órakor a városi vigadó épület nagy termében fog megtartatni.

— **Az igazgató névnapja.** A kolozsvári r. kath. főgymnasium ifjusága tegnap délután szép órációban részesítette a gymnasium derék igazgatóját dr. Hám Sándor urat mai névnapja alkalmából. Az ifjuság ugyanis tegnap délután a gymnasium dísztermében jól sikerült hangversenyt rendezett az igazgató tiszteletére. A díszterem szorongásig megtelt hallgatósággal, melynek tulajdonképp részét az ifjuság képezte. Megjelent még az érdemes igazgató tanártársai, a Kallantinnium növendékei és több érdeklődő szülő. Az ifjuság a terembe lépő igazgatót viharosan megüdvözlötte. Az ifjuság nevében Kmoschek Elek, az önképzőkör elnöke, intézett az igazgatóhoz rövid, de megleghangú, tartalmas üdvözlő beszédet, s átnyújtotta az ifjuság emléktárgyat. Az ifjuság lelkesen megüdvözlötte a szónokot és az ünnepelt igazgatót. Ezután kezdett vette a hangverseny a következő programmal:

1. Liszt. Magyar rapszodia. Zongorán előadta Senn Ottó 8. o. t.
2. Petőfi. Jövendőülés. Szavaltta Kuncz Aladár 2. o. t.
3. Landler. Concert. Előadták Szabó József 8., Demjén János 3., Ajtai Pál 5., Ruszka István 7., Ilyés Ferenc 7., Kerekes Károly 6. o. t.
4. Petőfi. Katona élet. Szavaltta Petrá Tibor 4. o. t.
5. Romancz. Farkas Ödön, Balassa Bálint cz. operájából. Előadta Walton G., zongorán kísérte Senn Ottó.
6. Tompa. Új Simeon. Szavaltta Fülöp Sámuel 7. o. t.
7. Dout J. Quartett. Előadták Kmoschek Elek, Szabó József, Ruszka István, Kerekes Károly.
8. Zsaskovszky. Üdvözlő dal. Ének-lete a főgymnasium énekkara.

A közönség minden egyes számot zajosn megtapsolt. Végül az ünnepelt igazgató mondott melegbangu köszönetet az ifjuság megemlékezéséért.

— **Elhalasztott népszerű gazdasági előadások.** Az „Erdélyi Földművelésügyi Társaság” által kiírdelt 16. 17. 18. 19. 23. 24. és 25-ikére tervezett Kolozsvári népszerű gazdasági előadásokra az idő előrehaladása miatt öszre halasztották a minek szíves tudásul vételeit kéri: a rendező bizottság.

— **Felolvasás.** A kolozsvári iparos ifjak részére a legközelebbi vasárnapon doktor Lehmann Róbert tanár fog felolvasást tartani — **Játék-kártyáról** — czim alatt. A felolvasás a városi ház közgyűlési termében lesz és d. u. 3 órakor veszi kezdetét.

— **Mi lesz a vízvezetékkel?** A kolozsvári vízvezeték mint valami tengeri kigyó minden tavasszal megjelenik, egész nyáron vita tárgyat képez és öszre mégis száraz torokból hagyják abba a víz nélkülözési vitézt. A márciusi kikelettel a vita is kikelt a burkából. Vitéznek a felett: Hideszamos, vagy Szász fenes? Mi tekintettel a város szűk pénzügyi helyzetén, és a roppant vízhiányra, azt ajánljuk: bővítsék ki a város haladéktalanul a mostani telepet úgy, hogy az 4-5 évig elegendő vizet szolgáltatson. Az alatt elkesztülhetnek a hideoszamosi vízvezeték tervei is. A szászfeneti vízgyűjtő kiépítését ejtsék el, mert a vegyelemzés kimutatta, hogy a szászfenesi víz rozsz. Nagyon kemény, így sem főzésre sem mosásra, sem ivásra, sem ipari célokra nem oly alkalmas, mint a jelenlegi vízgyűjtő vize, vagy mint a szászamos viz. Miért vezessünk tehát mi be, nagy költséggel, drága, de rozsz vizet? Csúpan azért, hogy az építési vállalkozónak néhány száz ezer forintot érő munkája legyen?

— **Az unitárius konferencia értesítője.** Most jelent meg az a könyv, mely a Millennium alkalmával Budapesten tartott nemzetközi unitárius konferencia lefolyását írja le s azon beszédek tartalmazzák, a melyeket ott tartottak. A könyv magyar és angol nyelven jelent meg. A könyvet ismertetni fogjuk.

— **A kolozsvári szegény honvédek szintén megüdvözlötték márc. 15-ét.** 18 ft 75 kr. folyt be, melyet a m. vasárnap tartott honvéd egyetemi választmányi gyűlés osztott ki a szegények között. Az öszszeghez utjabban hozzájárultak: Hirschfeld József, Orbók Béla, Erdélyi Sándor Apahidáról, Székula Ákos 1-1 ft-tal. A szíves adakozóknak a honvédegyetemi választmány hálás köszönetét nyilváníttja.

— **Elhanyagolt utca.** Kolozsvárt talán csak a külmagyar utca az, a mely időlenként fogva következtetése el van hagyva. Maguk az érdekeltek háztulajdonosok beszéltek, hogy körülbelül ötven év óta a hatóság ez utca fenntartása érdekében semmi intézkedést nem tett, s olykor egyik-másik háztulajdonos javít valamit a háza előtt fekvő utca részen. Magunk meggyőződünk róla, hogy az utca teljesen járhatatlan, főképp az a rész, mely a Tauffer és Dalchau utcáival szembe fekszik. Alig két-két méternyi kavicsot segíteni lehetne a tartásában állapotban. Kérjük a hatóságot, ne sajnálja ezt a néhány székényi kavicsot, s ez uton legalább egy ötven éves mulasztást igyekezzék helyre pótolni.

— **Panasz a szivarokért.** Általános a dohányzó közönség körében a miatt, hogy a kisebb dohány elárúsítóknál nem lehet világos szivarokat kapni. Ennek az az oka, hogy a dohány nagy tözsdé a kiselárúsítóknak egyáltalán nem szolgáltat ki világos szivarokat. Minthogy a dohány nagy tözsdé pedig erre szerződésileg kötelezve van felhívjuk a körülményre a pénzügyigazgatóság figyelmét, kérve, hogy ez ügyben a nagy tözsdé bérletét szerződés szerű eljárásra utasítani szivesedjék.

— **Übrik Borbála Kolozsvárt.** Kaptuk a következő sorokat: A sánczvája utca 6. sz. alatti ház padlásán egy 85 éves öreg asszonyt tartanak bezárva unokái azon okból, — mert nincs helye az egyetlen lakosok között. A vén asszony, kit Szabó Józsefnek hívnak, csak az unokái kegyelméből nyert életmaradékkal táplálkozik és egész télen át rongyokba burkolva didergett a padlásán. Első sorban is a jótékony négyesek figyelmét vagyunk bátrak ezen siralmas állapotra felhívni és felkérjük a helyszínen megjelenve tudomást szerezni az ott látható nyomorról és azt ismert humanitással enyhíteni. Azután pedig a mi érdemeinkben gazdag rendőrségünkől kérjük, hogy volt-e tudomása e dologról és ha igen, nem tartotta-e érdemesnek az asszonyt a szegények házába küldeni, vagy legalább családját jobb bánásmódra szoritani?

Utánna nézettünk a dolognak s tényleg úgy találtuk, hogy nagyon szegényesen élő unokájánál az öreg asszony sok nélkülözést szenved és méltó volna a humanus intézetek támogatására.

— **Tudomásul.** Kolozsvári Bálint jogszigorlónak „Sub auspiciis Regis” történetű felavatása alkalmából rendezett díszbezdre részvételi jegyek válthatók meg holnap pénteken egész napon át az Egyetemi Körben a felügyelőnél. Az ebédén jelen lesz dr. Zsilinszky Mihály vallás- és közokt. min. államtitkár is Tóth Lajos osztálytanácsossal.

— **Nagy idők tanuja.** Minden nap egy-egy levelet vesz az életnek ama fája, melynek törzse a nagy idők küzdelmeiben állt ellen a haza ellenségeinek. Kis és nagy kasszoni és kézi polányi Polányi István, ügyvéd, 48 év honvéd hadbíró önmaga márc. 11-én meghalt. Özege és kiterjedt előkelő család gyászolja elhunytát. Nyugodjék békével.

— **Dézsai Sándort,** az országos szini akadémia tehetséges végzett növendékét, ki közelebről egy kötet költeményt is adott ki, a Magyar Színház három évre szerződtette.

— **A kolozsvári önkéntes tűzoltó egy-letnek** az „Economi” intézet 10 ft-ot adományozott. Az adományért hálás köszönetet mond az egylet parancsnoksága.

— **Kirándulás Velenczébe.** Tanulmányi és szórakoztató kirándulást rendez dr. Halász Sándor tanár Miskolcra. Indulás ápr. 10-én, hazaérkezés ápr. 22-én. 100 ft. befizetése után minden külön díj felszámítása nélkül a kiránduló II. oszt. kocsián (Lloyd gőzcsón I. oszt. teljes uri ellátás) első rangú hotelekben, közös étkezés) részesülnek.

Dr. Halász Sándor tanár már több ízben volt Velenczében s így az ő kalauzálása mellett az ott levő, valamint utba eső sok, nagy nevezetességek helyeket, templomokat, palotákat, szép művészetek csarnokait, Lido szigetét, az adelsbergi cseppő barlangot, stb. minden idővesztés nélkül lehet megtekinteni.

A kirándulásban 10 éven felüli gyermekek is részt vehetnek. Urak és hölgyek az erdélyi részekből jelentkezhetnek. Jelentkezni lehet részvételt végett f. hó 28-ig szerkesztőségünkönél, mikor egyttal utbaigazítás és felvilágosításokkal is szívesen szolgálunk.

— **A gulyás gazda.** Városi gulyáinknak már 16 év óta van úgynevezett „gulyás gazdája”, kinek kötelessége a gulyák pásztortait felügyelni, hogy a káros jószágokkal emberségesen bánjanak, a kellő időben etessék és itassák, szóval jól gondozzák. Legfőbb kötelessége azonban a beteg állatok gondozása és ápolása, az állatorvos rendelkezéseinek pontos végrehajtása. E megbízást 16 év óta gazdaközönségünk megelégedésére Diószegi István uram végezte szakértelemmel és lelkiismeretes pontossággal. Most azonban falragaszok hívják fel figyelmükre azokat, kik ez állást elnyerni óhajtnak. Mi úgy tudjuk, e nagy hűhó felesleges. Eddig is a polgármester nevezte ki Diószegi urat évről-évre ez állásra, s ha most is hasonlóképp cselekszik, a gazdaközönség érdekeinek hasznos dologot tesz. Néhány év előtt is megkísértették Diószegi urat kiadni az állásából, de nem sikerült, semmi ok nem volt az elbocsátásra. Akkor, most is kortesszolgálatok jutalmazása volt a cél, mert Diószegi uram csak a szászamos vizet, de nem korteskedik is. Hangsúlyozzuk tehát, hogy gazdaközönségünk érdekében tesz hasznos cselekedetet a polgármester ur, ha Diószegi urat meghagyja gulyás gazdának, ki nem csak tapasztalt és kötelességtudó, de egyszerűsággal jónakelölt gazdája a gulyáknak 16 év óta.

— **Apponyi Albert gr. Budapest.** Mint nemzeti párt körökben mondják, Apponyi Albert gróf nejét e hó 21-én hozza Budapestre. Apponyi megígérte, hogy részt vesz azon lakomán, melyet a közelebbi napokban a nemzeti párt rendez elnökének Horváth Nándornak a tiszteletére a Royal-fogadóban.

— **Elveszett gyűrű.** Tegnap a Házam kávéház előtt egy ur elvesztett egy fessé arany gyűrűt. A gyűrű megtalálóját az „Ellenzék” kiadó-hivatalában illő jutalomban részesül.

Színház.

„Lili” mindig kedvelt darabja volt egy a közönségnek, mint a művésznőknek. A közönség szereti, mert olyan egyszerű szépségei vannak s olyan megragadó zenéje, hogy igazi élvezetet talál benne; a művész, mert tehetségét benne sokféle oldalról mutathatja be. S Lili csakugyan a színészi talentum probaköve. — Sokoldalú-e a művész? Mekkora az inventiója? Van-e drámai érzéke? Milyen fokú a zenei képzettsége? Tudja-e magát maszkirozni? Minderre feleletet kapunk, ha a színésznő Lilit játsza. Tegnap este Lili az Áldor Juliska tehetségének probakövéül szolgált; beszámolunk az eredményről.

Sokszor és soktól láttuk már e szerepet, különböző sikerrel. Rendese dolog, hogy nem mindenik jelenet megjátszása áll egyenlő niveau. Egyiknek ez, másiknak amaz sikerül jobban; temperamentumtól függ. Így van ez Áldor Juliskánál is. Az ő Lilije gondos tanulmányra vall s általában sikerült; de azért az egyes jelenetek közt értékkülömböség tudunk tenni. Ha a négy alak közül, a mit bemutattak, a legjobbat kellene kiválasztanunk, az utolsó választanók. A pajkos kis lány az utolsó felvonásban legjobb volt. Maszk, hang, mozgás; mind el volt találva. Több természetesség volt benne, mint az első felvonás lánykájában, bár elismerjük, hogy sok közvetlenséget találtunk az első felvonás végjelentében is. A fiatal asszony a második felvonásban, úde, kedves jelenség volt; a finom realitás a végjelentben helyén való volt. Az öreg asszonyon sokat rontott a beszéd túlzott modorossága, a mire ott egyáltalán nincsen szükség. A mi az énekrészeket illeti azok mind kitűnően sikerültek. Legtöbb szív és melegség volt a második felvonás dalaiban, különösen az „Oh mi csodás történet ez” czimű dalt adta elő legnagyobb hatással. A közönség minden énekszámot megismételgetett s elismerését szűnni nem akaró tapsokból fejezte ki.

Kassay Plinhardja igen rokonszenves, sikerült alakítás; ezt már máskor is megmondtuk. Saint Hypothèse bárót Vandre-i játszta s ha nem is tudta Megyeri pompás alakítását feledtetni, kétségkívül sok sikerült jelenete volt. A többiekre nincs megjegyzésünk. Bántó volt az utolsó felvonás díszlete, melyről minden festék lekopott; jó volna a lombárba vetni és itt mást alkalmazni, hogy ne rontsa az illúziót.

— **Színházi hírek.** Ujházi Ede, a kiváló művész ma esti 11 órai gyorsvonattal Kolozsvárra érkezik. Az indóháznál Megyeri Dezső igazgató és többen az író és művész világából fogadják.

Péntek este a Katonásan holnap kerül színre Ujházi I. feljöttel. Sajátságos tárgyanál fogva Péntek este mély benyomást fog tenni a közönségre. Ujházi Artonban, a hitbuzgó rabban megismertet beennünket a zsidók szombati ünnepszokásaival s tökéletes művészettel tárja elénk a vén pap lelki tusáját szemlélve és vallásossága közt, mely az utóbbinak győzelmével végződik.

Szerkesztőségi üzenetek.

G. I. Március 15. czimű odáját nem közölhetjük. A gondolatai elég jók, de a forma még fejletlen.

F. E. Verséből azt következtetjük, hogy kegyed sokkal jobban meg tudja forgatni a főzőkanalat, mint a poétai tollat.

A méregkeverők bűnpöre.

Tegnapelőtt kezdődött meg Hódmező-Vásárhelyen annak a borzalmas gyilkosság láncozatának a tárgyalása, a mely undorral tölti el az ember bensejét s a melyhez fogható alig talál a történelem lapjain is. Ötlet apát, anyát, hitvest, rokont, idagant, hajuereszt lelkotlenséggel, vérfagyasztó kegyetlenséggel, gaz kiszámítással, állati indulattal. Tegnap a főbíró, s a feketelékű boszorkány Jäger Mari kihallgatása volt a legfőbb pontja a napirendnek, a ki vakmerő cinizmussal viselkedik a bírósággal az egész ügygel szemben s arcátlan merészséggel tagad mindent, a mit ezelőtt bevallott. A rajtakapják a hazugságon, egykedvűen váltal von s úgy tesz, mintha szundikálna. A többiekben sem látszik emberi gátszág, annyi elvetemültség egy csoportban még alig került össze, ezimáris gazember Horváth János is, a bibliai ember, a ki kenetes hangon beszél, bibliai citátumot használ s felháborító szenteskedéssel bizonyítja ártatlanságát — pedig apját, anyját s feleségét gyilkolta meg egy másuttan. Gulyás Kisi Sámuel az egyetlen, a kin a megbánás némi jelei mutatkoznak s a kinél inkább a feleség játszott a főszerepet. A tárgyalás iránt rendkívül nagy a kíváncsi nép érdeklődése s hihetőség több napot fog igénybe venni.

Jäger Mari a vallomások alatt közömbös tekintettel, talpig feketébe öltözve állt helyén. Apró, szűr szemek csak néha emelte a bíróság elnökére, mintha annak az arcáról akarta volna a vallomások hatását leolvasni. A termet zsufoltságig megtöltő közönség figyelmét természetesen ez a kitűnő eszt.

romlott boszorkány foglalja le, a ki elkövetett bűneinek hosszú lajstromát oly páratlan hidegvérrel hallgatja végig, mintha az egész dologhoz neki lenne ezen a világon a legkevésbé köze. Egy szemfűlész fotografus a tárgyaló teremben magörökítette a gonosz teremtés vonásait.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

A Pichler-affér.

Budapest, márc. 18.

A Kossuth pártkörben tegnap este több képviselő volt együtt, a kik szintén szóvá tették az ügyet. Maga a vádlott képviselő úgy nyilatkozott, hogy az osztálysorsjáték ügyében nem is neki kellett volna felszólalni, mert ezzel pártja mást bízt meg, de a menyenyiben az akadályozva volt, ő tényleg felszólalt volna, ha az ügyet már más oldalról szóvá nem tették volna. Nem áll azonban az, mintha az osztálysorsjáték ügyében érdekelték egy levél felmutatásával felemlítették és tántorították volna el a felszólalásból, mivel az a levél, melyet ma reggel közöztettek tartalmilag teljesen elüt attól a levélről, melyet Kossuth Ferencz hozzá tényleg intézett s a mely semmi olyasmit sem tartalmaz, a mi akár mint képviselőt, akár mint privát embert becsületében sértene. Ismeri azonban a kötelességét s úgy is mint képviselő, úgy is mint újságíró maga fogja kérni az ügy tisztázását feltárva az egész ügy miben állását pártja előtt s az újságírók egyesületében, a melynek tagja.

Országgyűlés.

Budapest, márc. 18.

A képviselőházban Rakovszki két határozati javaslatot nyújtott be. Egyik a főzde adó behozatalára, a másik a földadó leszállítására vonatkozik. Okolicsányi beszélt ezután és kéri különösen a dohány megjavítását.

Polonyi Géza egy régi törvényt olvas fel, mely a részegség megátlására alkotott, de a melyet nem alkalmaznak.

Brázy a finánczok visszaéléseit magyarázza, melyet a fogyasztási adoknál követnek el.

Ezekre Lukács pénzügyminiszter felelt.

Kossuthnak válaszolva, kijelenti, hogy ha az osztrák-magyar bankkal sikerül megállapodni: az önnálló bankot nem tartja szükségesnek.

A költségvetést ezután általános-ságban megszavazták.

Pichler botrány.

Budapest, márc. 18.

Pichler levele ügyében a „Hazánk” mai száma kijelenti, hogy a közölt levél hű másolata a Kossuth Ferencz levelének.

Ha Kossuth Ferencz ezt kétségbe vonja, az esetben tegyék közzé az eredeti levelet, melyet Pichler barátai kérésére visszaadott.

Pichler most Jancsó Dezsővel, a „Hazánk” helyettes szerkesztőjével fog verekedni.

Jancsó segédei: Korbuly és Czettner Ödön. A segédek becsületbírságot kértek, mit Pichler segédei Szeredai és Diemes elfogadtak.

A Kossuth pártban élénken pertraktálták ezt az ügyet.

Pichler kijelentette, hogy az osztálysorsjáték ügyében nem neki kellett volna felszólalni, mert pártja mást bízt meg.

Valótlan, hogy őt valami levéllel fenyegették volna „A Hazánk”-ban közölt tett levél nem azonos Kossuth Ferencznek hozzá intézett levelével, a melyben semmi ilyesmiről szó sincs.

Kréta háború.

Budapest, márc. 18.

Candia közelében királyunk „Sebico” torpedó hajója kémszemlélt végzett, mikor összedűlt közebe jött egy felkelő hajóval, melyet rövid tüzelés után elsüllyesztett.

A néppárt akeziója.

Budapest, márc. 18.

A néppárt, melyhez általános képviselőválasztások óta még nem tartott népgyűlést, most a legközelebbi időben

— ismét akeziót szándékszik kifejteni ily módon is. Az első népgyűlések husvét hétfőjén lesznek meg pedig 3 helyen, a melyeket azonban ép úgy, mint b programot is a jövő hét folyamán fogják megállapítani.

Elveszett okmányok.

Bukarest, márc. 18.

Mint a „Bukarester Tagblatt” megbízható oldalról Orsovából értesül a bukaresti követségek egyikének címére szóló nagyfotosságu diplomáciai okmányokat tartalmazó postal-csomag a budapest-orsovai vonalán elveszett. A csomag hiányát Orsovában konstatálták. Mint a Kel. Ért. jelenti, az itteni fopostahivatalban erről mit sem tudnak.

Wahrmann René válópöre.

Budapest, márc. 17.

Wahrmann René válópörét, a melyet férje, megyeri Krausz Izidor ellen indított, tegnap délelőtt tárgyalta a kir. kuria Asztalos Aba bíró referálása alapján. Wahrmann René a budapesti törvényszékhez beadott keresetében előadta, hogy férje durván bánt vele, őt többször tettleg és szóval bántalmazta, és teljesen ki van zárva az, hogy ő férjével tovább is békés életet folytasson. A férj an-nak idején a tárgyalás elhalasztását kérte, azt mondván, hogy idegbajos és nem jelenhet meg a tárgyaláson. A bíróság Krausz Izidor orvosi bizonyítványára ellenére elrendelte a tárgyalás megtartását és kimondta, hogy Krausz Izidor Wahrmann Renétől elválásztja és a házasságukból született kis leányt, Amália Lujzát az anyának ítélte oda. Az ítélet ellen a férj felebbezett és felebbezésében elmondotta, hogy nincs ok a házasság felbontására, mert ha tényleg követett is el oly dolgot feleségével szemben, a mi megrovandó, azt a felesége neki megbocsátotta. Az ítéletből meg erősítette a törvényszék ítéletét. A kir. kuria ma hosszas tanácskozás után úgy a törvényszék, mint a kir. ítéletből megváltoztatta, a feleket egy- és asztaltól hat óra ideiglenesen elválasztván. Ez idő elteltével a felekre bizza a tovább követendő eljárást, vagyis hat hó múlva a felek kibékülhetnek, vagy újból megindíthatják a válópört.

A pénzágens proviziója.

Budapest, márc. 17.

A mai proviziós világnak megfelelő sikkasztás dolgában itélkezett ma a budapesti törvényszék. Egy előkelő ur asszony, Kornides Tamásné szepességi földbirtokosnő sikkasztás miatt kérte megbüntetni Bedcsula Tamás pénzügynököt. Néhány hónap előtt 600 forintot szolgált adott át a vádlottnak leszámlataltatást végett, a mely váltót egy vidéki földbirtokos fogadott el. A pénzágens, aki meg egy aláírást szerzett a váltóra, meg is kapta a pénzt az első hazainál, de abból közbenjárás díj fejében megtartott 159 ft-ot. Hiába tiltakozott Kornidesné e magas provizió ellen, nem használt. A mára kitűzött végtárgyaláson, melyen Lenk Gyula bíró elnököl, Baráth Zoltán kir. alügyész sikkasztás bűntette címén Bedcsulának a megbüntetését kérte. A vádlott azzal védekezett, hogy neki a visszatartott összegből nyolczven forintot az általa előteremtett harmadik aláírónak kellett fizetnie s ez alapon dr. Zollner Béla védő felmentést kért, a mellett érvelvén, hogy így a felek közt elszámolási viszony formálódott. A bíróság elfogadta a védőnek ezt az álláspontját és Bedcsulát felmentette a sikkasztás vádjától. A közbíró felebbezett.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyitlér.

Czigarettázóknak!

CLUB a legtisztább, a legvokonyabb és mégis a legerősebb szívarka-papír.

Teljesen glicerín-mentes. Kapható mindenütt 2, 3 (patent) és 10 kros csomagokban.

Nagybani elárusítás:

Szántó Bertalan és Gusztáv dohány nagy- és különlegeségi árudájukban **KOLOZSVÁRT.**

N. B. Ugyanazon papírból készülnek a kedvelt **Clubhűvelők.**

Véd- és ismertetője: Cigarettázó szemüveges ur. (1-40)

BABOS SÁNDOR óras, ékszerész- és látszerész üzletét a **FŐTÉRRŐL**

Széchenyi-tér 7. sz. Vashid melletti saját házába helyezte át.

Telefon sz.: 279. Telefon sz.: 279.

A n. é. közönség b. bizalmát továbbra is kéri. (2-6)

234. (1--2)

236. (1—3)

235. (1-1)

Kolozsvárt kapkato: **ROSZLER** és **TARSA** és **JESZENSKA**